

Arviointi 2.0 -seminaari 14.12.2017, HAUS

Sensemaker ja tarinat yhteiskunnallisen muutoksen luotajina

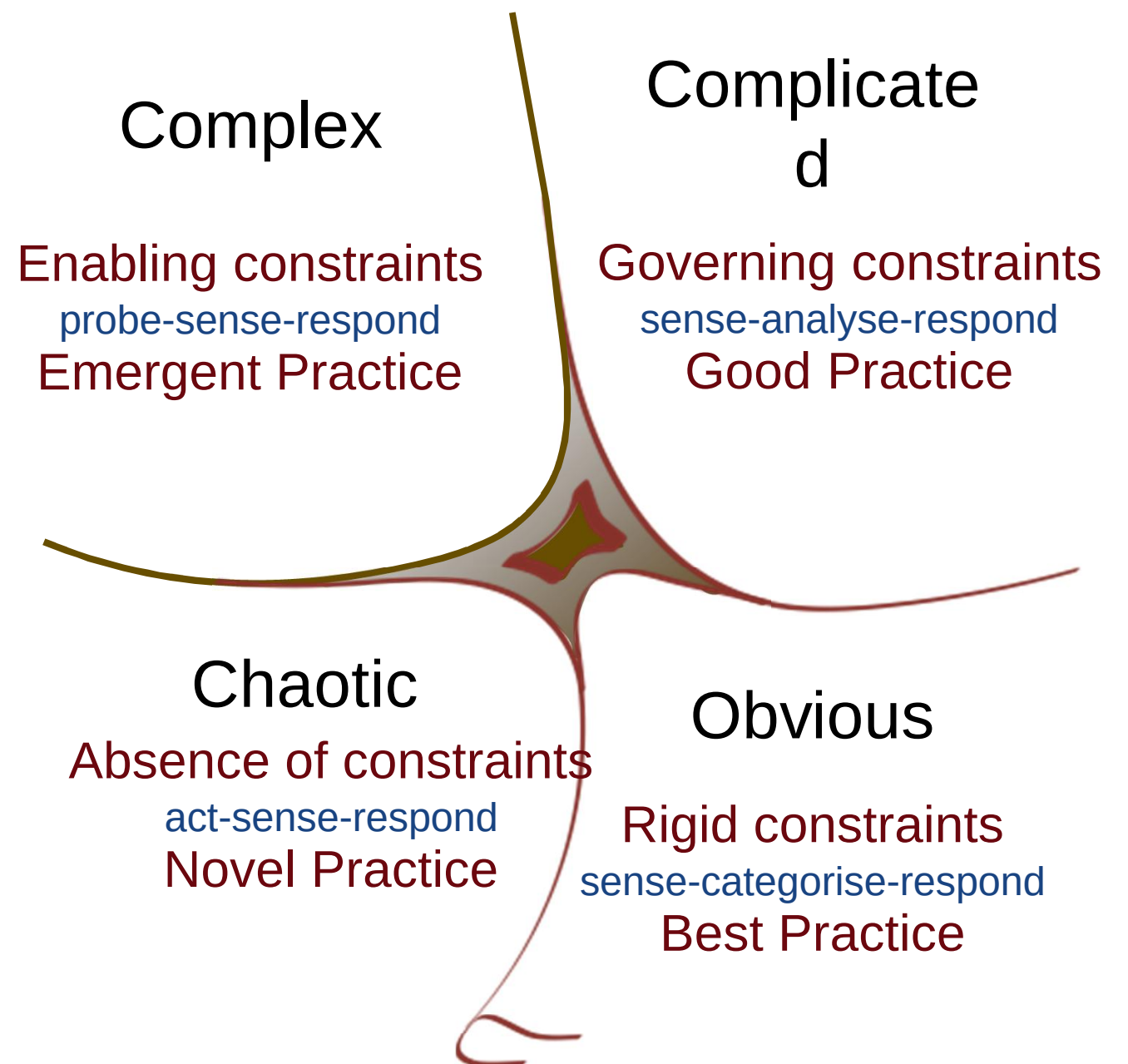
Mervi Porevuo

Muutama sana sisällöstä

- Miksi minä olen täällä tänään?
- David Snowden ja Cynefin
- Mikronarratiivit kompleksiuuden luotaajina
- Sitran Sensemaker –kokeilut: Case Yle

David Snowden's Cynefin framework: *making sense of the world so we can act in it*

- There are three basic types of system: ordered, complex and chaotic.
- Complex systems have propensities and dispositions but no linear material cause
- In Cynefin order is divided into 'obvious' & complicated and the fifth **domain**) disorder.
- The boundary between Obvious and Chaotic is shown as a cliff, or a catastrophic failure arising from complacency.

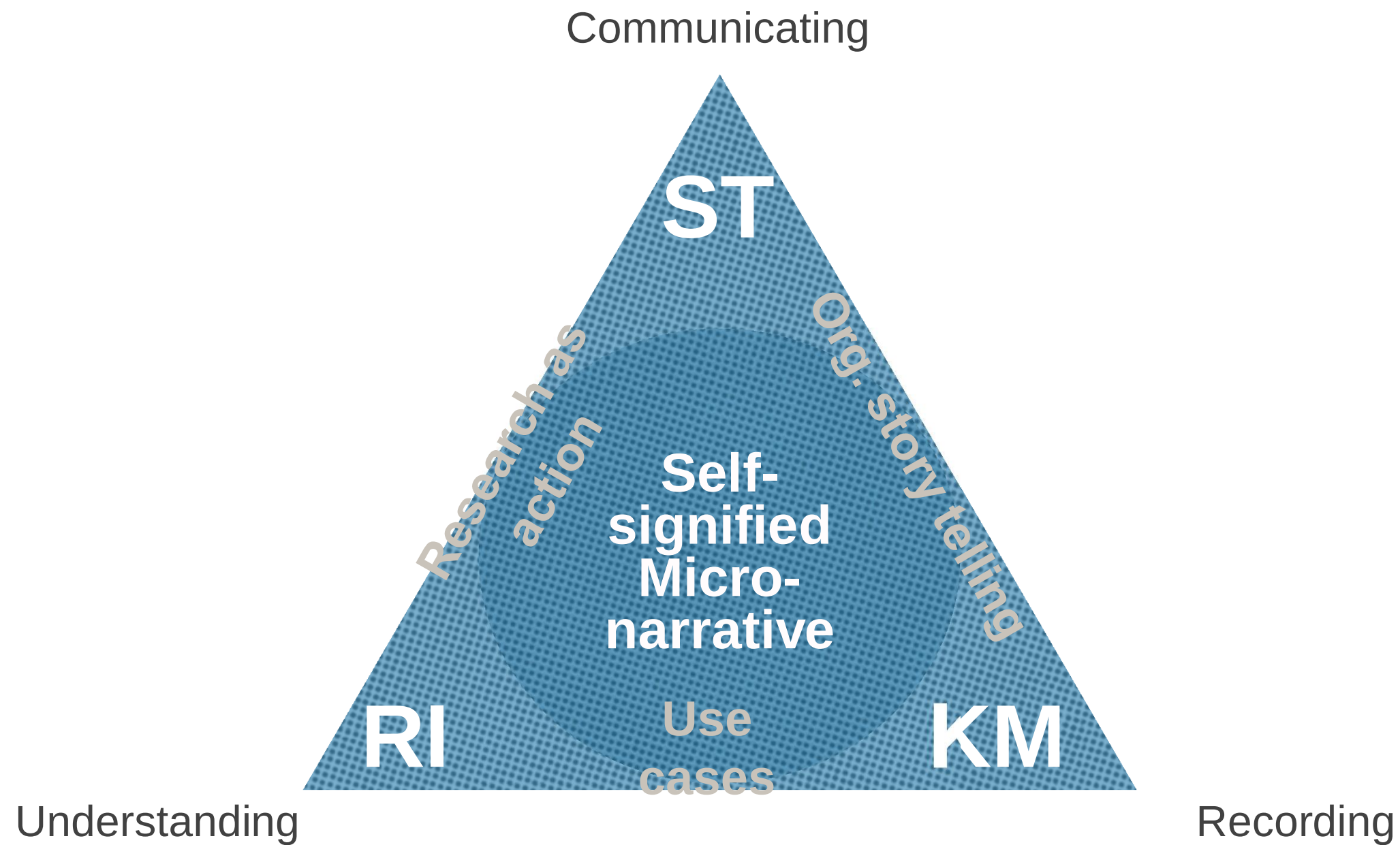

		Forecasting	Backcasting	Sidecasting
Perspective	Philosophy	Causality; Determinism; context of justification, adaptive	Causality & teleology; partial indeterminacy; context of discovery	Dispositional emergent, modulators not drivers, evolutionary, exaptative, managed serendipity
	Approach	Extrapolate trends into the future; sensitivity analysis. Modelling	Interesting future, conditions to materialise. Conditional highlighting polarities & constraints	Map dispositions & outliers events, safe-to-fail probes Micro scenarios, human sensor networks
		Dominant trends; likely futures; possible margin adjustments; how to adapt to trends	Societal problems, desirable futures; human choice; strategic decisions; retain freedom of action	Realising the potentialities of the present, broad guidelines, emergent unimaginable possibilities

7 characteristics of knowing

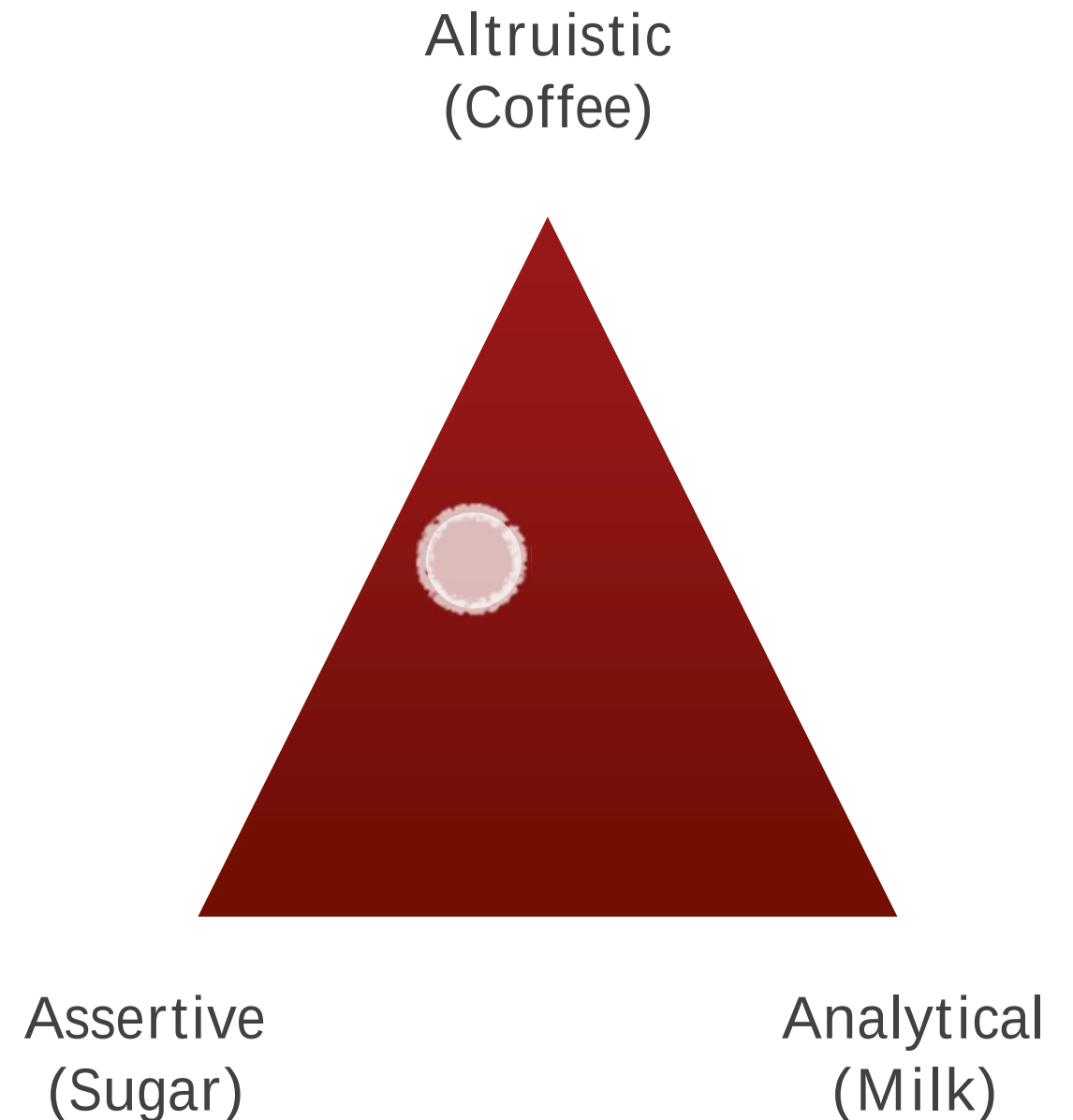
- Knowledge can only be volunteered it can't be conscripted
- We only know what we know when we need to know it, we are pattern based intelligences not information processors
- In the context of real need few people will refuse to share their knowledge, but few will share in anticipation of need
- Tolerated failure imprints learning better than success
- The way we know is not the way we say we know
- We always know more than we can say, and we will always say more than we can write down
- Everything is fragmented, humans seek messy coherence

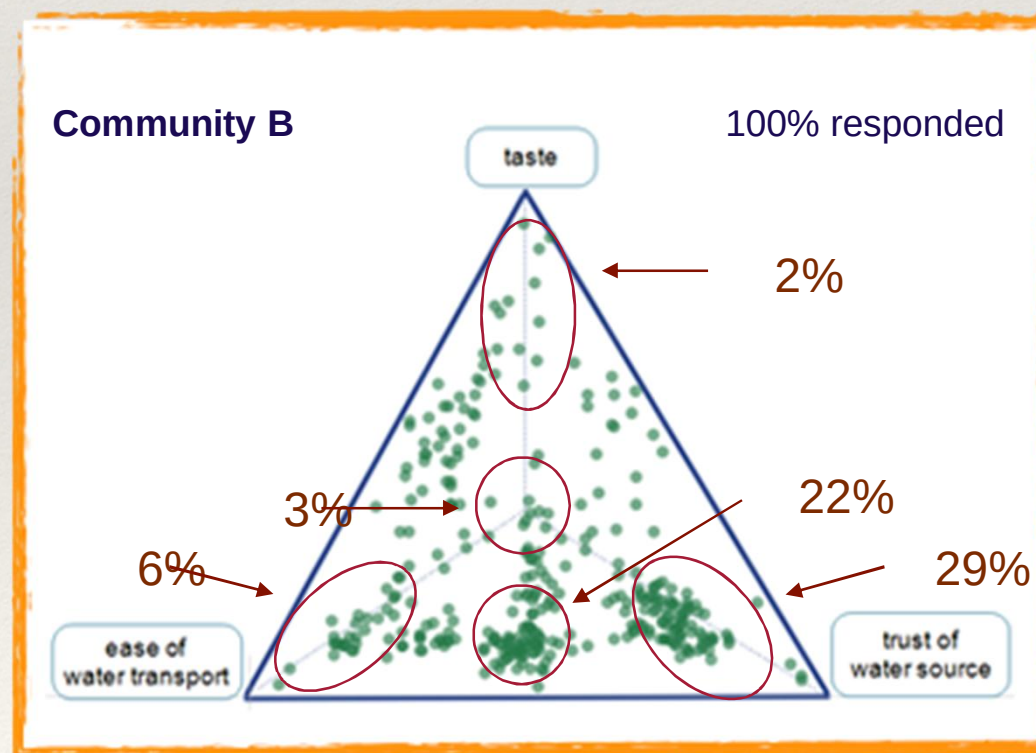
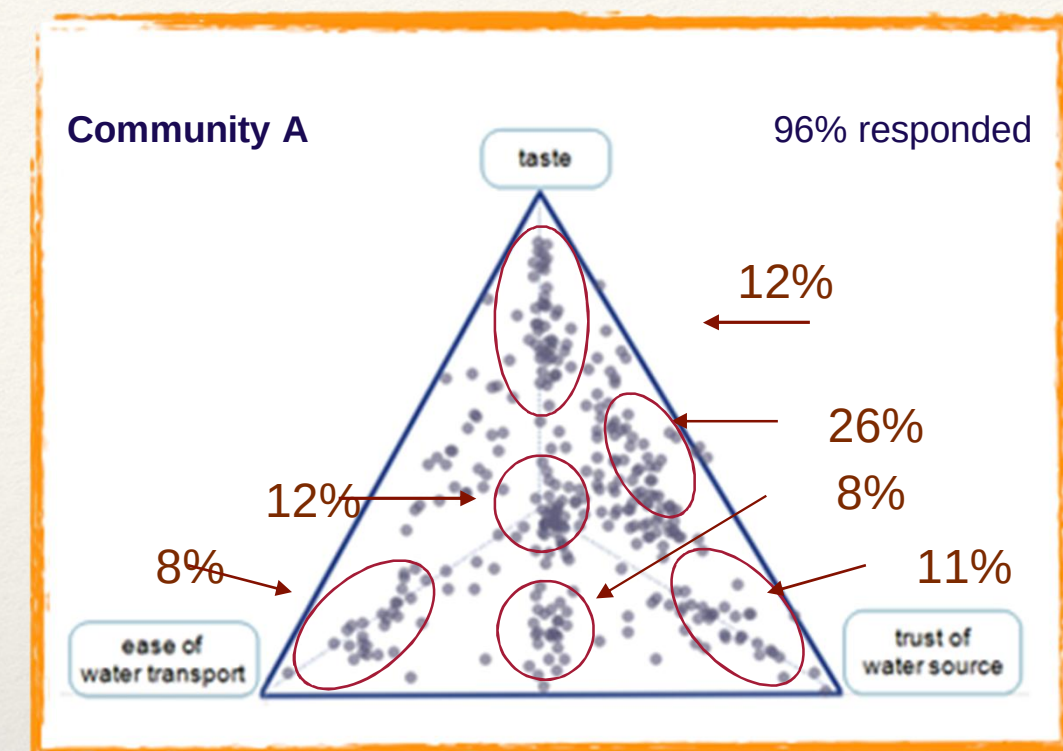
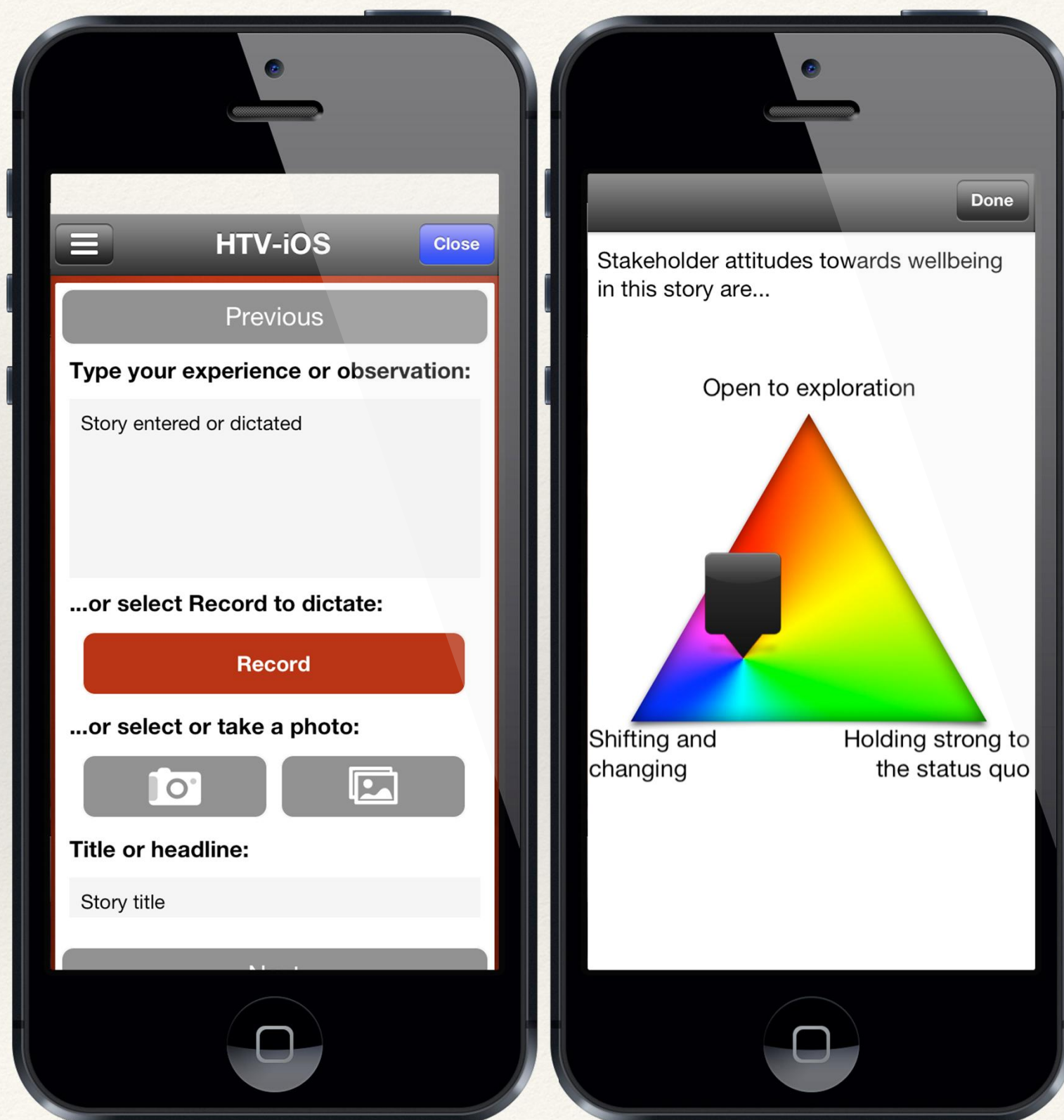
Sensemaker: Overview of narrative methods

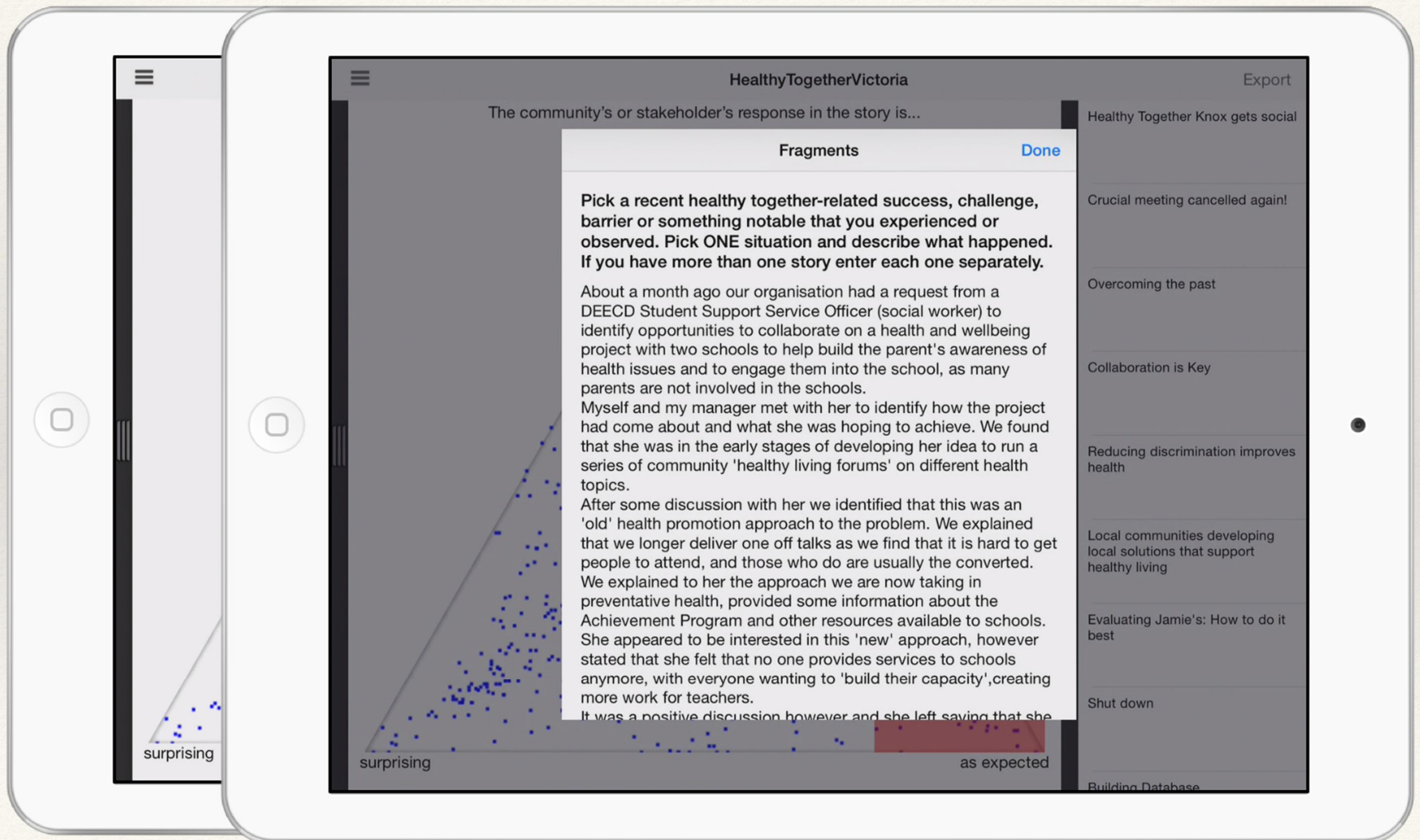
Human metadata

- Micro-narratives are the basis of human sense-making, not the 'grand' narratives of facilitated workshops.
- Asking direct questions is subject to *gaming* or *gifting* by the respondent
- *A non-hypothesis question: What story would you tell your best friend if they were offered a job in your work group?*
- Then *In that story please position managerial behaviour between ...*
- Triads labels are all positive or negative
- Signifiers have necessary ambiguity, forcing cognitive load to gain deeper insight
- Distributed ethnography, scalable at very low cost through human sensor networks

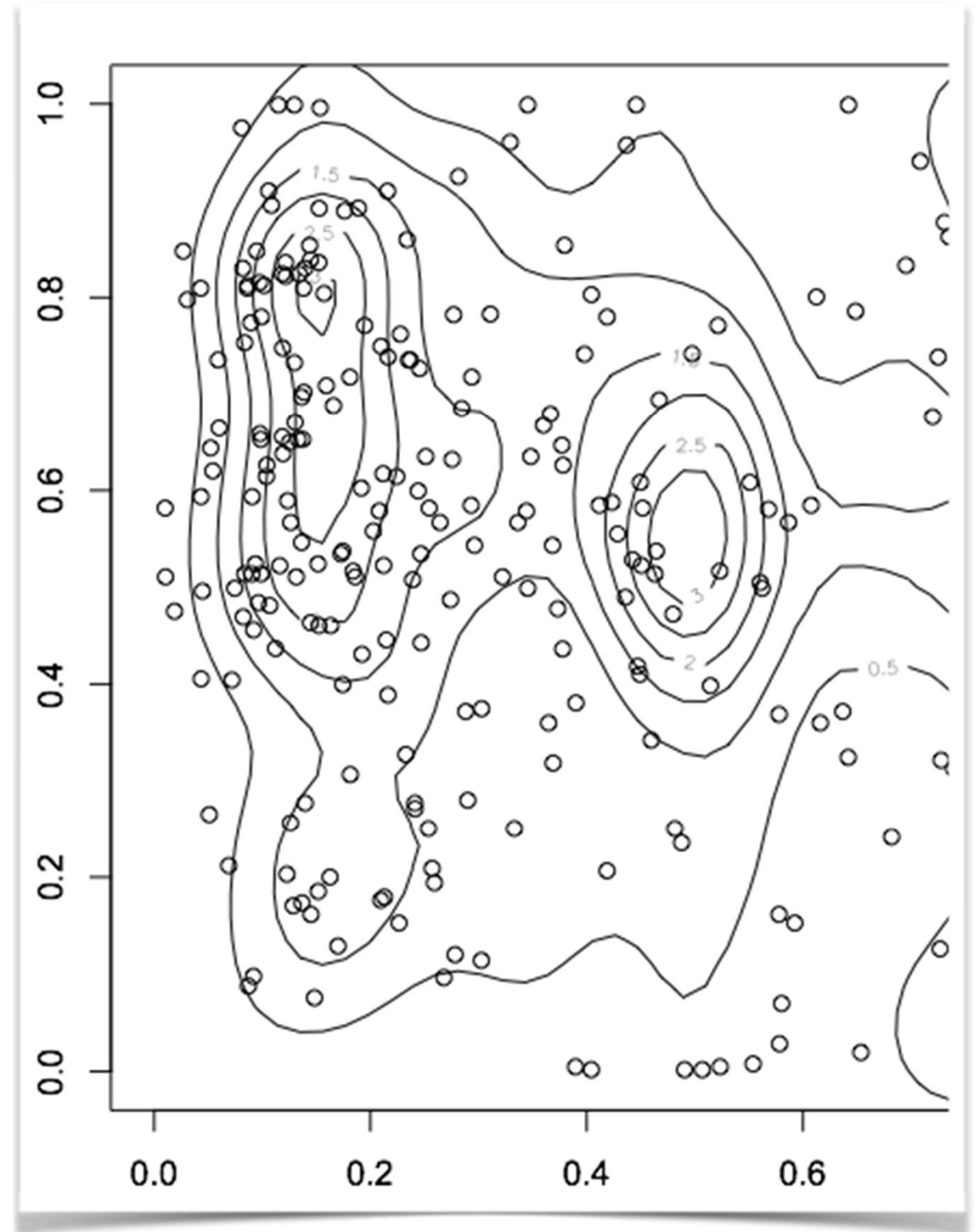

The objectivity of numbers, backed up by the explanatory power of stories

Managing complex situations

- What can we change ?
- Of that set, where can we monitor the impact of the change?
- Of those where can we amplify success or recover from failure?

Sitran Sensemaker kokeilut

- Brexit, Trump ja muut odottamat tapahtumat
- Bangorin yliopisto Cynefin keskus -> yhteistyösopimus
- Kutsuimme yhteiskunnallisen koulutuksen alumnit kokeilemaan Sensemakeria -> 10 organisaatiota lähti kokeiluun mukaan mm. Yle, Greenpeace, Suomen Punainen Risti, Heureka, KIHU – Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus
- Tulokset raportoidaan ensi vuonna.

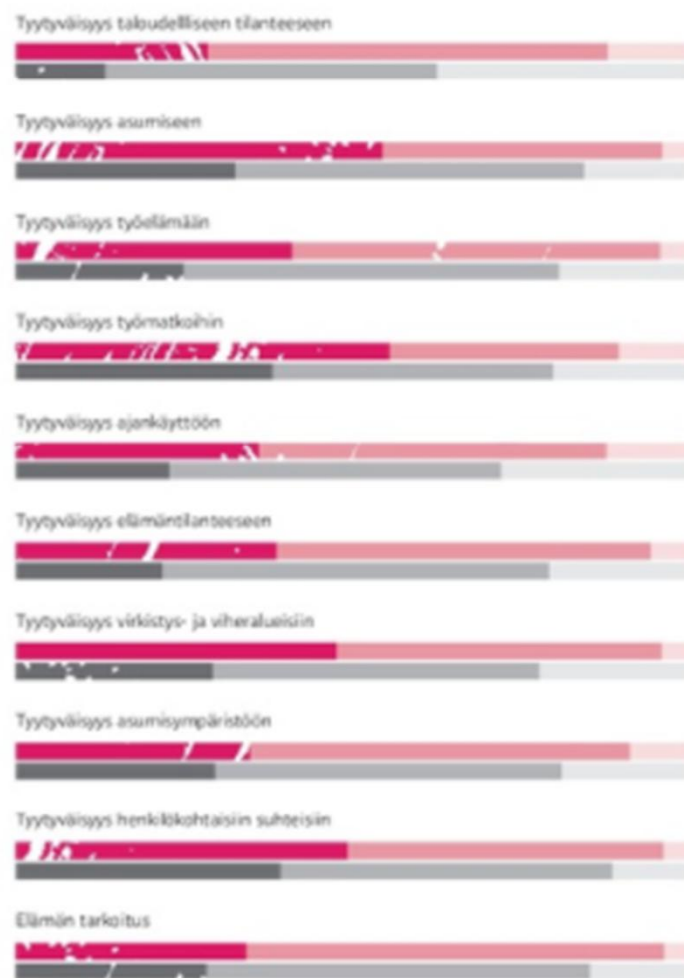
Sensemaker – pilotit

Yle

Perinteinen tapa: tunnettujen asioiden kvantifiointi tilastoin

SUOMALAISTEN JA EUROOPPALAISTEN TYYTYVÄISYYS ELÄMÄÄN

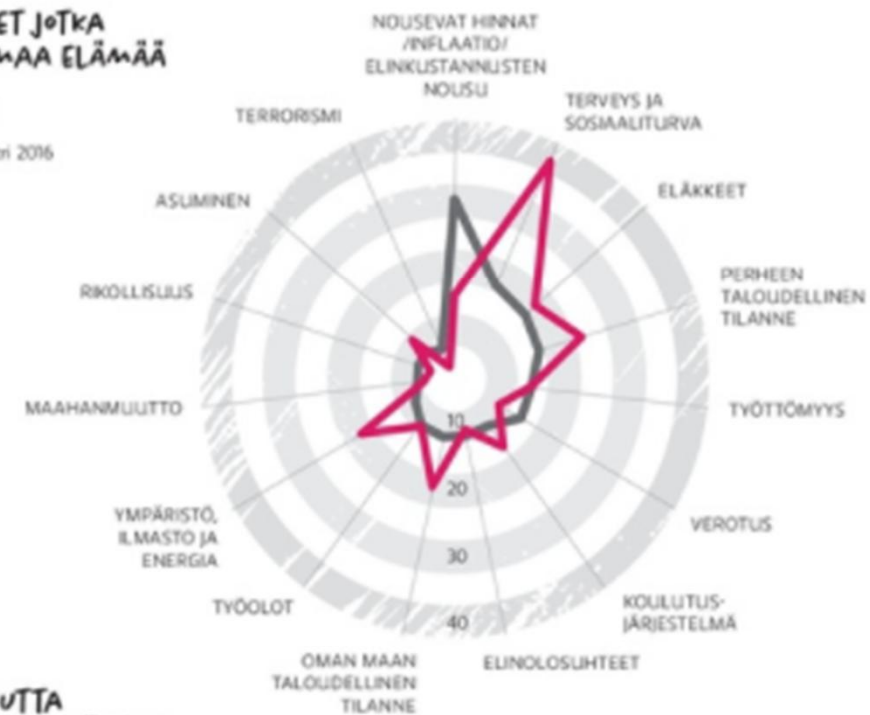
KYSELY (14/10/2016)
Suomalaiset
Eurooppalaiset

Lähde: Tilastokeskus

HUOLENAIHEET JOITKA KOSKEVAT OMAA ELÄMÄÄ

Suomi EU
Lähde: Eurobarometri 2016

TURVALLISUUTTA HEIKENTÄVIÄ TEKIJÖITÄ (%)

Median arvioitiin lietsovan pelkoa ja turvattomuutta huomattavasti yleisemmin kuin uutisotsikoinnin.

Täysin samaa mieltä Jokaenkin samaa mieltä En samaa enkä eri mieltä
Jokaenkin eri mieltä Täysin eri mieltä

Tulevaisuudessa teknologia vähentää ihmisten välistä vuorovaikutusta

Media lietsoo pelkoa ja turvattomuutta

Vahinkoa aiheuttavat säätilanteet yleistyvät

Uutisotsikot herättävät minussa pelkoa

Lähde: Turvassa? Kansalaisturvallisuuden tila Suomessa. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 8/2016.

Miksi Sensemaker –pilottiin

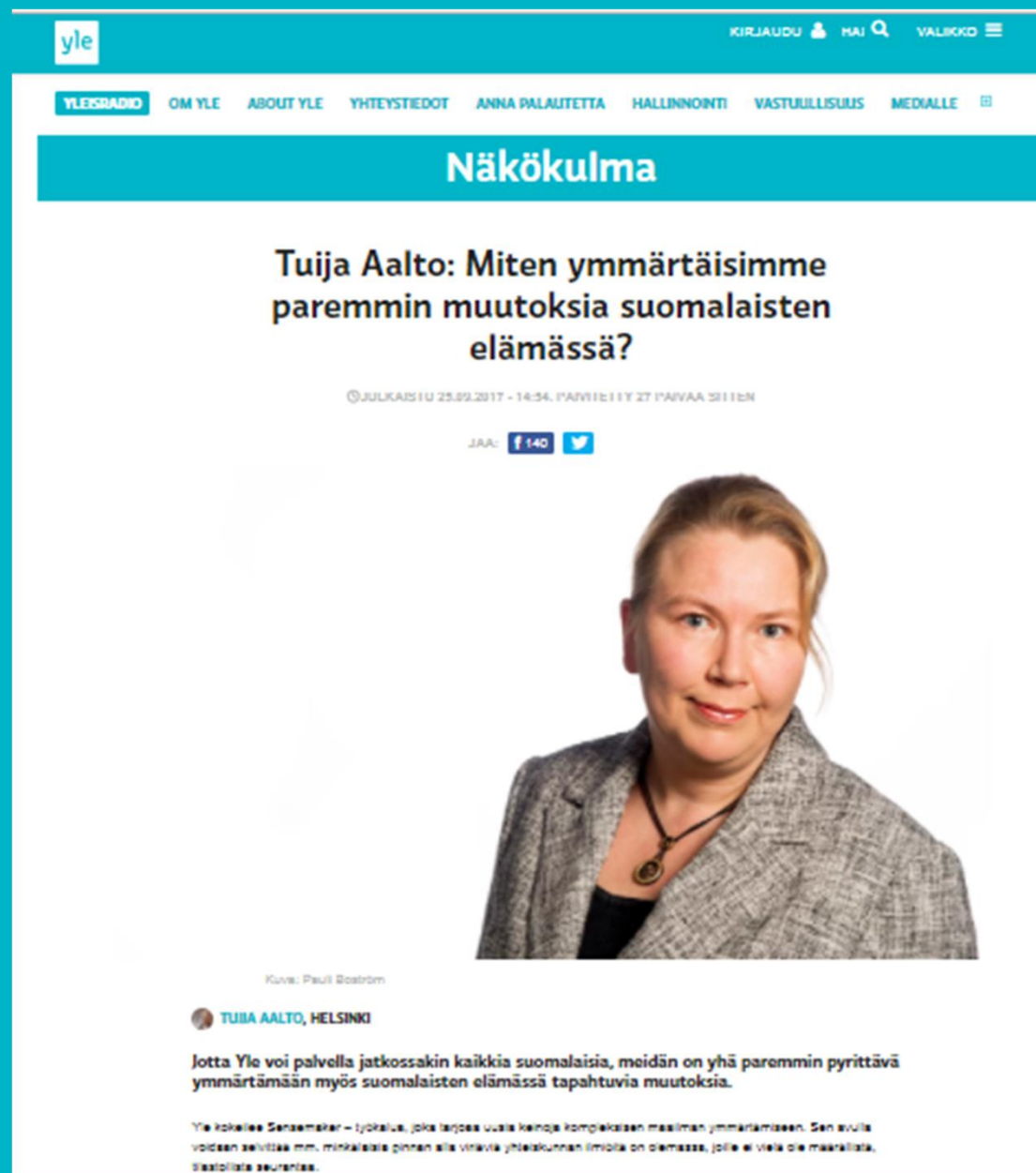
- Kompleksinen toimintaympäristö
 - Koko läntisessä maailmassa muutoksia yhteiskunnallisessa ilmastossa
 - Tarve ymmärtää suomalaisten kokemusmaailmaa paremmin
 - Snowdenin Tarinat edellä – lähestymistapa puhutteli
- Ylen toimintaympäristöanalyysin kehittämisen tarve
 - Erilainen lähestymistapa ihmisen ymmärtämiseen
- Perinteiset tavat kysyä eivät toimi, koska me “näemme vain sen minkä odotamme näkevämmme”
- Sensemaker voi vahvistaa kykyämme hankkia asiakas- ja sidosryhmäymmärrystä
- Auttaa meitä tunnistamaan nopeammin heikot signaalit ja valmistautumaan yhteiskunnallisen ilmapiirin muutoksiin, kun ne ovat vielä oraalla eivätkä näy kvantitatiivisilla mittareilla

Sensemakerin lähtökohta

- Ymmärtää paremmin sitä, miten suomalaiset kokevat yhteisöllisyyttä
- Ajatus on, että tarinoiden kautta, ja erityisesti siinä, miten ihmiset itse kontekstoivat jakamansa tarinan, saadaan esiin enemmän informaatiota siitä, mitä ihmiset oikeastaan asioista ajattelevat
- Vastaajat antavat jakamalleen tarinalle merkityksen ja selityksen itse Sensemaker - työkalun avulla
- Millaisia kokemuksia suomalaiset tuovat esiin, kun heiltä kysytään viimeaikaisia kokemuksia “samassa veneessä” olemisesta muiden suomalaisten kanssa

LINKKI YLEN SENSEMAKER -KYSELY

<http://eu.sensemaker-suite.com/Collector/collector.gsp?projectId=YLE&language=fi#Collector>

- Kirjoitus Ylen yhtiösivulla
- Linkin jakaminen strategiatiimin eri verkostoissa sähköpostitse ja somessa
- Tulos: 83 tarinaa

Nimettyjä tarinoita, pilotti 1

Näin Suomi minut palkitsee * Ystävien rankka ja tunnekuohuinen
äänestyspäivä * 25-vuotta yrittäjänä * Epätasa-arvoisuus alkaa
todella varhain * Saan sisältöä elämäni järjestötoiminnasta *
Malminkartanon portaat * Yksilön vahvistaminen on yhteiskunnan
vahvistamista * Yhden ali-ikäisen eläkeläisen elämästä *
Ääliöpalvelu * Oppijan painajainen * pelottavat muslimit * Erämaa -
lomaa kaikesta * Arjen infoähky * Valtioon ei voi enää luottaa *
Keikkatyön sietämätön haastavuus * Uusi kulttuuri ja naisrauha *
Hetki ulkomailla * kansalaisten univelka käy yhteiskunnalle kalliiksi
* Eka kerta Oopperan teetansseissa * Matkailu avartaa * Vanhus
kauppakeskuksessa * Liian vanhoja digimaailmaan * Erilainen
tarina: sieraimet mudasta pinnan yläpuolelle * Vapaaehtoisvoimin
kangaspuilla kudontaa pääkaupungissa * Pitää tulla täysin
avuttomaksi saadakseen tukea * Kylä-yhteisön voimaa * harrastus
* Viisikymppisenä yhteiskunnan ulkolaidalle

Toimeentulo, työllisyys ja sosiaaliturva

- Työelämään kuulumattomuuden tuskaa
- Turhautumisia yhteiskunnan tukien ulkopuolelle jäämisessä
- Turhautumisia työn ääressä
- Onnistumisia vastoinkäymisestä huolimatta

Yhteiskunnan hajoaminen ja ihmisten eriytyminen

- Huonosti käyttäytyvät ihmiset, vihaisuus, yhteisöllisyys rikki, someviha
- Huoli toimeentulosta, huoli köyhistä, huolenpito toisten lasten kasvatuksesta
- Ahdistus, huoli ympärillä olevien pahoinvoinnista, asuminen/asuinalue

Vastoinikäymisistä voi selviytyä, elämä on mahdollisuus

- Osassa tarinoita läpileikkaava teema toimintakyky
 - ilo siitä että saattoi harrastaa, osallistua, osata ja auttaa muita
 - mielekäs tekeminen, yhteisöllisyys, itsensä toteuttaminen, luovuus

- Uutisjuttu 16.11.(TV, radio & yle.fi)
- Tulos: Tähän mennessä ~300 tarinaa